

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi vakuutusyhtiölain
sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan vakuutusyhtiölakiin lisättäviksi säännökset ulkomaalaisten oikeudesta omistaa suomalaisen vakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia. Esityksen mukaan ulkomaalaisella olisi oikeus omistaa vakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia enintään määrä, joka vastaa kahta viidesosaa vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta. Vakuutusyhtiön yhtiöjärjestykseen olisi otettava asiaa koskevat määräykset ja kyseiset osakkeet

tai takuuosuudet olisi varustettava ulkomaalaisomistuksen sallivalla merkinnällä. Lisäksi ulkomaalaisten äänioikeus yhtiökokouksessa olisi rajoitettu enintään neljäsosaan muiden osakkaiden kokouksessa käytettävissä olevasta äänimäärästä.

Lainmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	2. Voimaantulo	10
1. Nykyinen tilanne	3	3. Säättämisjärjestys	11
1.1. Voimassa oleva lainsäädäntö	3		
1.2. Ulkomaalaisten nykyinen omistus suoma-		LAKITEKSTIT	12
laisissa vakuutusyhtiöissä	4	1. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	12
1.2.1. Vakuutusosakeyhtiöt	4		
1.2.2. Keskinäiset vakuutusyhtiöt	4	2. Laki ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen	
2. Vakuutusyhtiöiden yhteiskunnallinen ja talou-		oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omai-	
dellinen merkitys	5	suutta ja osakkeita annetun lain 24 §:n muutta-	
2.1. Yleistä	5	misesta	15
2.2. Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta	5	3. Laki kaupparekisterilain 9 §:n muuttamisesta ..	15
3. Muutoksen syyt	5		
4. Ehdotetut muutokset	6	LIITE	16
5. Esityksen taloudelliset vaikutukset	7	Rinnakkaistekstit	16
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7	1. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	16
1. Lakiehdotusten perustelut	7	2. Laki ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen	
1.1. Vakuutusyhtiölaki	7	oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omai-	
1.2. Laki ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisö-		suutta ja osakkeita annetun lain 24 §:n muutta-	
jen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä		misesta	21
omaisuutta ja osakkeita	10	3. Laki kaupparekisterilain 9 §:n muuttamisesta ..	21
1.3. Kaupparekisterilaki	10		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Voimassa oleva lainsäädäntö

Vakuutustoiminnan harjoittaminen on Suomessa toimiluvan varaista elinkeinotoimintaa. Lakisääteistä vakuutusta koskevaa vakuutusliikettä saa harjoittaa vain suomalainen vakuutusyhtiö.

Vakuutusyhtiön perustamisesta säädetään vakuutusyhtiölain (1062/79) 2 luvun 1 §:ssä. Tämän mukaan perustajan tulee olla Suomessa asuva Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö tai säätiö. Kauppayhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Vaikka ulkomaalaiset eivät saa olla vakuutusyhtiön perustajina, he kuitenkin voimassa olevan lainsäädännön mukaan voivat merkitä perustettavan vakuutusyhtiön osakkeet tai takuusuudet.

Ulkomaalaisen oikeudesta harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa on säädetty erityinen laki (175/33), jonka mukaan valtioneuvosto voi myöntää ulkomaiselle vakuutuslaitokselle luvan harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa. Tällä hetkellä kolmella ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on toimilupa vakuutusliikkeen harjoittamiseen Suomessa.

Voimassa olevassa lainsäädännössä on lähdetty siitä, että suomalaiset vakuutusyhtiöt olisivat pääosin suomalaisten hallussa ja että ulkomaalaisten Suomessa harjoittama vakuutustoiminta kanavoitaisiin ja sitä valvottaisiin edellä mainitun ulkomaalaisten harjoittamaa vakuutusliikettä koskevan erityislain mukaan.

Ulkomaalaisten sekä näihin rinnastettavien suomalaisten yhteisöjen oikeutta omistaa suomalaisen vakuutusyhtiön osakkeita tai takuusuuksia ei kuitenkaan ole rajoitettu. Laki ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita (219/39) ei koske vakuutusyhtiöitä. Tätä niin sanottua rajoituslakia koskevassa hallituksen esityksessä (hall. es. 102/1938 vp.)

ehdotettiin, että laki koskisi myös vakuutusyhtiöitä ja pankkeja, mikäli ne harjoittavat liikettään osakeyhtiöinä. Lakivaliokunnan mietinnössä kuitenkin katsottiin, että lain soveltamisen ulkopuolelle voidaan haitatta jättää säästöpankit sekä pankki- ja vakuutusyhtiöt, ”koska niiden toiminta jo voimassa olevien lakien mukaan on sellaisen valvonnan alainen, että ulkomaalaisten ja ulkomaisten yhteisöjen vaikutusvaltaa niissä voidaan tehokkaasti estää”.

Voimassa olevassa vakuutusyhtiölaissa ei kuitenkaan oikeuteta valvovaa viranomaista, sosiaali- ja terveysministeriötä, puuttumaan esimerkiksi vakuutusosakeyhtiön osakkeiden myyntiin ulkomaalaisille. Koska laissa ei ole omistusoikeutta eikä äänivaltaa koskevia rajoituksia, ulkomaalainen voi hankkia vakuutusosakeyhtiön koko osakekannan omistukseensa. Keskinäisessä vakuutusyhtiössä tilanne on sikäli erilainen, että yhtiön yhtiöjärjestykseen voidaan ottaa määräys, jonka mukaan takuupääoman omistajat eivät ole yhtiön osakkaita.

Rajoituslain alaisissa osakeyhtiöissä ulkomaalaiset sekä lain 2 §:ssä tarkoitettut ulkomaalaisiin rinnastettavat suomalaiset yhteisöt voivat pääsäännön mukaan yleensä omistaa enintään viidennen osan yhtiön osakkeista ja valtioneuvoston luvalla omistusosuus voi nousta enintään kahteen viidesosaan yhtiön osakkeista. Estettä tätä suurempaan ulkomaalaisomistukseen ei sinänsä ole, mutta tällöin osakeyhtiöstä tulee niin kutsuttu vaarallinen yhtiö, joka monessa suhteessa, esimerkiksi kiinteistön tai osakkeiden omistuksen osalta, rinnastetaan ulkomaalaiseen yhteisöön. Rajoituslaissa tarkoitettuna vaarallisena yhteisönä pidetään osakeyhtiöiden osalta yhtiötä, jossa oikeutta omistaa yhtiön osakkeita ei ole rajoitettu rajoituslain 3 §:n mukaisella tavalla.

Rajoituslain mukaan, jotta yhtiötä ei pidettäisi vaarallisena yhtiönä, tulee siten kolme viidesosaa yhtiön osakkeista olla varustettu merkinnällä, jossa kielletään luovuttamasta niitä ulkomaalaiselle tai suomalaiselle vaaralliselle yhteisölle. Sellaisilla osakkeilla, joita ei

ole varustettu ulkomaalaiselle luovutuksen kieltävällä merkinnällä, saadaan äänestää yhtiökokouksessa enintään neljännellä osalla kokouksessa edustettujen muiden osakkeiden yhteensasketusta äänimäärästä.

Pankkeja ja luottolaitoksia koskee laki ulkomaalaisen oikeudesta omistaa suomalaisen luottolaitoksen osakkeita ja harjoittaa pankkitoimintaa Suomessa (UlkPL, 684/78). Ennen tämän lain voimaantuloa ei pankkien osalta ollut ulkomaalaisiin kohdistuneita omistusrajoituksia. Lain 3 §:n 1 momentin (288/85) mukaan ulkomaalaisella on oikeus omistaa liikepankin, kiinnitysluottopankin ja luotto-osakeyhtiön osakkeita enintään 20 prosenttia luottolaitoksen osakepääomasta. Ulkomaalaisomistuksen edellytyksenä kuitenkin on, että pankin tai luotto-osakeyhtiön yhtiöjärjestykseen on otettu ulkomaalaisomistusta koskevat määräykset. Lisäksi osakkeet, jotka voidaan luovuttaa ulkomaalaiselle, on varustettava ulkomaalaisomistuksen sallivalla merkinnällä. Tällaisilla merkityillä osakkeilla saa äänestää yhtiökokouksessa enintään sellaisella äänimäärällä, joka vastaa neljättä osaa siitä äänimäärästä, jota ilman merkintää olevien osakkeiden nojalla voi yhtiökokouksessa käyttää.

Valtioneuvosto voi erityisestä syystä antaa ulkomaalaiselle luottolaitokselle luvan osakkeiden hankintaan yli 20 prosentin määrän. Lupa-hakemuksesta tulee pyytää Suomen Pankin lausunto.

1.2. Ulkomaalaisten nykyinen omistus suomalaisissa vakuutusyhtiöissä

1.2.1. Vakuutusosakeyhtiöt

Suomalaisissa vakuutusosakeyhtiöissä ulkomaalaisten tällä hetkellä omistamien osakkeiden määrä on koko vakuutusala huomioon ottaen pieni. Yli kahden prosentin ulkomaalaisomistus osakepääomasta on vain kolmessa vakuutusosakeyhtiössä ja ainoastaan kahdessa yhtiössä ulkomaalaisomistus on huomattava. Toisessa näistä, Vakuutusosakeyhtiö Pohjolas, ulkomaalaisomistus on viime vuosina kasvanut voimakkaasti.

Vuoden 1984 alussa Vakuutusosakeyhtiö Pohjolan osakkeista ja äänimäärästä oli 2,9 prosenttia ulkomaalaisten hallussa. Tuolloin yhtiön koko osakekanta oli 20 640 000 osaketta, joista ulkomaalaiset omistivat 594 330 osa-

ketta. Suurimmalla yksittäisellä ulkomaisella osakkeenomistajalla oli 213 000 osaketta, joka vastasi noin 1 prosenttia osakepääomasta ja äänimäärästä. Vuoden 1985 osakerekisteritietojen mukaan saman yhtiön osakkeista oli 17,6 prosenttia ulkomaalaisten omistuksessa ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä 4,7 prosenttia. Suurin yksittäinen ulkomainen osakkeenomistaja omisti miljoona osaketta, joka oli 4,1 prosenttia osakepääomasta ja 0,5 prosenttia äänistä. Vuoden 1986 osakerekisterin mukaan yhtiön osakkeista 31,68 prosenttia oli ulkomaalaisten omistuksessa. Ulkomaalaisten hallussa olevien osakkeiden tuottama äänimäärä vastasi tuolloin 8,51 prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä. Suurimmalla yksittäisellä ulkomaalaisella osakkeenomistajalla oli 1,4 prosenttia osakepääomasta ja 2,1 prosenttia äänistä. Luvut eivät välttämättä vastaa tosiasiallista tilannetta, koska etenkin ulkomaalaiset eivät aina rekisteröi saantoaan.

Toinen vakuutusyhtiö, jossa ulkomaalaisomistus on huomattava, on Jälleenvakuutusosakeyhtiö Hamnia, jonka osakepääomasta ja äänimäärästä ruotsalainen vakuutusyhtiö on pitkään omistanut 33,3 prosenttia. Ruotsalaisen yhtiön hallussa on 96 kappaletta yhtiön kaikkiaan 288 osakkeesta.

1.2.2. Keskinäiset vakuutusyhtiöt

Suomalaiset vakuutusyhtiöt eivät merkittävästi harjoita ensivakuutusta ulkomailla, vaan toimivat kansainvälisillä vakuutusmarkkinoilla pääasiallisesti jälleenvakuutusten antajina. Jälleenvakuutuksen ottaminen ei yleensä tuota osakkuutta suomalaisessa vakuutusyhtiössä. Tämä rajoitus on mahdollista tehdä ottamalla siitä yhtiöjärjestykseen määräys. Sama rajoitus voidaan toteuttaa myös merivakuutuksen osalta.

Keskinäisessä yhtiössä on mahdollista rajoittaa osakkuutta yhtiöjärjestyksen määräyksellä myös siten, ettei ulkomaisella ensivakuutuksenottajallakaan ole yhtiössä osakkuutta. Koska ulkomaisen ensivakuutuksen osuus suomalaisissa vakuutusyhtiöissä on vähäinen, ulkomaisen vakuutuksenottajien mahdollisella osakkuudella ei tällä hetkellä ole suurta merkitystä. Ulkomaiset vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat eivät osakkaina vaikuta juuri lainkaan suomalaisten keskinäisten vakuutusyhtiöiden päätöksentekoon.

2. Vakuutusyhtiöiden yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys

2.1. Yleistä

Vakuutustoiminnalla on monet välittömät ja välilliset vaikutukset koko kansantalouteen. Vakuutusyhtiöille suoritetaan huomattavasti vakuutusmaksuja, joista lähes kaksi kolmasosaa tulee lakisääteisistä vakuutuksista. Yhtiöiden maksamat eläkkeet ja muut korvaukset muodostavat kansantaloudessa tärkeän rahavirran. Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnastaan tekemät päätökset vaikuttavat merkittävästi yritysten rahoitusasemaan ja investointipäätöksiin. Vakuutusyhtiöllä on erittäin huomattava asema maamme pääomamarkkinoilla, etenkin osake- ja muilla arvopaperimarkkinoilla. Vakuutusyhtiöiden pitkäaikaiset huomattavan suuret osakeomistukset muissa yhtiöissä antavat vakuutusyhtiöille myös päätäntävaltaa näiden yhtiöiden asioissa.

2.2. Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta

Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnalla on erittäin huomattava taloudellinen merkitys. Yhtiöiden sijoituksilta vaaditaan turvaavuutta ja tuottavuutta. Sijoitukset jakaantuvat pääasiallisesti arvopapereihin, kiinteistöihin ja luotonantoon. Luotonanto on näistä edelleen huomattavin osa. Vuoden 1986 lopussa vakuutusyhtiöiden luottokanta oli noin 53 miljardia markkaa, josta 26 miljardia markkaa oli työeläkevakuutusmaksujen takaisinlainausta. Kaikki lainat edustavat yhteensä noin 73 prosenttia vakuutusyhtiöiden sijoituksista. Vakuutusyhtiöiden lainananto kohdistuu pääasiassa yrityksiin. Yritystoiminnan ohella vakuutusyhtiöt lainoittavat asuntotuotantoa ja kuntia.

Vakuutusyhtiöt sijoittavat vuosittain erikseen sovittavan määrän valtion obligaatioihin. Niitä sekä muita joukkovelkakirjalainoja vakuutusyhtiöillä oli vuoden 1986 lopussa yhteensä 4,7 miljardin markan arvosta vakuutusyhtiöiden kaikista sijoituksista, eli noin 6,6 prosenttia. Sijoitusosakkeiden ja -osuuksien arvo vakuutusyhtiöiden taseissa oli vuoden 1986 lopussa noin 4,7 miljardia markkaa eli noin 6,6 prosenttia kaikista sijoituksista. Vuoden 1986 lopussa vakuutusyhtiöiden omistamien kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kir-

janpitoarvo oli noin 7,6 miljardia markkaa eli 11,6 prosenttia kaikista sijoituksista.

Vakuutusyhtiöiden uudet bruttosijoitukset vuonna 1986 jakautuivat seuraavasti:

Varsinaiset sijoitukset:	milj.mk	%
Valtion obligaatiot	705	7,1
Muut joukkovelkakirjat	532	5,3
Arvopaperit	1 114	11,1
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 250	12,5
Sijoitusluotot, yli vuoden pituiset	5 505	55,0
Sijoitusluotot, alle vuoden pituiset	873	8,7
Muut luotot	33	0,3

Varsinaiset sijoitukset yhteensä	10 012	100,0
TEL-takaisinlainaus	4 894	

Kaikki sijoitukset yhteensä .. 14 906

Vakuutusyhtiöiden luottokanta vuoden 1986 lopussa jakautui luotonsaajaryhmittäin seuraavasti:

	%
Teollisuus	37,8
Muut yritykset	20,9
Kauppa	19,1
Julkisyhteisöt	7,9
Rahoituslaitokset	5,1
Kotitaloudet	2,8
Muut	6,4
	100,0

Vakuutusyhtiöiden osuus maan luottokannasta oli vuoden 1986 lopussa runsaat 12 prosenttia.

Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan nettotuotot ilman arvonorotuksia olivat vuonna 1986 yhteensä 6,4 miljardia markkaa.

3. Muutoksen syyt

Voimassa olevassa vakuutusyhtiölaissa ei ole rajoitettu ulkomaalaisten oikeutta omistaa vakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia. Koska myöskään rajoituslaki ei koske vakuutusyhtiötä, voi vakuutusyhtiön osakekanta kokonaisuudessaan siirtyä ulkomaalaisten omistukseen. Näin ollen ulkomaalaiset voivat ny-

kyisin vakuutusyhtiöiden kautta omistaa välillisesti omaisuutta, jonka omistaminen ja hallinta muutoin on ulkomaalaiselta joko kielletty tai tehty luvanvaraiseksi. Kiinteän omaisuuden lisäksi tällaista omaisuutta ovat myös suomalaisten osakeyhtiöiden sidotut osakkeet.

Vaikka ulkomaalaisten omistus suomalaisissa vakuutusyhtiöissä on edelleen paria poikkeusta lukuunottamatta vähäinen, niin tilanne on kuitenkin selvästi muuttumassa. Ulkomaalaisten sijoittajien kiinnostus suomalaisiin osakkeisiin on viime vuosina lisääntynyt. Lisäksi etenkin suurimmat vakuutusyhtiöt tuntevat kiinnostusta hankkia uutta riskipääomaa ulkomailta. Koska useissa tapauksissa suomalaisen vakuutusyhtiön omistaman omaisuuden arvo huomattavasti ylittää yhtiön osakkeiden markkina-arvon, mikä kansainvälisesti on verrattain harvinaista, muodostavat suomalaiset vakuutusyhtiöt ulkomaiselle ammattisijoittajalle myös ainakin periaatteessa kiinnostavan valtauskohteen.

Voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa myös ulkomaisten vakuutusyhtiöiden sijoittumisen Suomeen ostamalla suomalaisen vakuutusyhtiön koko osakekannan tai enemmistön siitä. Ehdotetulla lainmuutoksella yli 40 prosentin osuuden hankkiminen tehdään luvanvaraiseksi, jolloin voidaan kussakin yksittäistapauksessa selvittää, mitä vaikutuksia osakekantaa koskevalla kaupalla kaikkiaan tulisi olemaan.

Ulkomaalaisomistusta rajoittavien säännösten säätäminen koskemaan myös vakuutusyhtiöitä on perusteltua myös sen vuoksi, että kaikki erilaiset liiketoimintaa harjoittavat yhteisöt niiden yhteisömuodosta ja toimialasta riippumatta saatettaisiin pääpiirteissään yhdenmukaiseen asemaan ulkomaalaisomistuksen suhteen.

4. Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetut muutokset koskevat ensisijaisesti ulkomaalaisten oikeutta omistaa suomalaisen vakuutusyhtiön osakkeita ja takuuosuuksia sekä käyttää päätösvaltaa vakuutusyhtiössä. Koska vakuutusyhtiölaissa säädetään nimenomaan suomalaisen vakuutusyhtiön toiminnasta ja hallinnosta sekä myös osakkaan oikeuksista ja osakkaiden päätösvallankäytöstä yhtiössä, on katsottu aiheelliseksi sijoittaa suomalaisen vakuutusyhtiön ulkomaalaisomistusta

koskevat säännökset vakuutusyhtiölakiin eikä ulkomaisten vakuutuslaitosten toimintaa Suomessa sääntelevään lakiin.

Tämän vuoksi vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 a luku. Siinä ulkomaalaisten omistusoikeus vakuutusyhtiössä ehdotetaan rajoitettavaksi enintään määrään, joka vastaa kahta viidesosaa vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta.

Vakuutusyhtiöiden ulkomaalaisomistuksen enimmäismääräksi on ehdotettu kahta viidesosaa yhtiön osake- tai takuupääomasta. Rajoituslain alaisten yhtiöiden pääsääntöinen enimmäisulkomaalaisomistus on 20 prosenttia, joka valtioneuvoston päätöksellä voidaan korottaa 40 prosenttiin. Luottolaitosten ulkomaalaisomistusta koskevia säännöksiä ei rajoituslain muuttamisen jälkeen ole tarkistettu, joten niiden osalta luvanvaraista korotusmahdollisuutta ei ole.

Vakuutusyhtiöiden kannalta ei ole katsottu tarpeelliseksi ehdottaa erillistä lupamenettelyä ulkomaalaisomistuksen nostamiseksi 20 prosentista 40 prosenttiin vakuutusyhtiöiden vähälukuisuuden ja erillisen tehokkaan valvonnan johdosta.

Ehdotuksen mukaan vakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä olisi lisäksi määrättävä, että ulkomaalainen saa omistaa ainoastaan sellaisia osakkeita tai takuuosuuksia, joihin on tehty merkintä siitä, että ne voidaan luovuttaa ulkomaalaiselle. Ulkomaalaisten hallussa olevilla osakkeilla tai takuuosuuksilla saataisiin äänestää yhtiökokouksessa yhteensä enintään yhdellä neljäsosalla siitä äänimäärästä, jolla yhtiökokouksessa läsnä olevat muut kuin ulkomaalaiset osakkaat voivat äänestää.

Ulkomainen vakuutuslaitos voi kuitenkin valtioneuvoston luvalla hankkia omistukseensa suomalaisen vakuutusyhtiön ilman merkintää olevia osakkeita tai takuuosuuksia. Kun lupa on annettu, sovelletaan vakuutusyhtiöön rajoituslain säännöksiä kiinteän omaisuuden ja osakkeiden omistamisesta ja hallinnasta. Lupamenettely mahdollistaa ulkomaisen vakuutuslaitoksen toiminnan Suomessa tytär- tai osakkuusyhtiömuodossa ja tarjoaa näin toisen vaihtoehdon edustuston perustamiseen verrattuna.

Esityksessä ehdotettu osakkeiden ja takuuosuuksien merkitsemistapa on sama kuin ulkomaalaisen oikeudesta omistaa suomalaisen luottolaitoksen osakkeita ja harjoittaa pankkitoimintaa Suomessa annetussa laissa. Vakuu-

tusyhtiöiden kannalta on käytännössä helpompi ja myös taloudellisempi ratkaisu merkitä vain ne osakkeet ja takuusuudet, jotka voidaan luovuttaa ulkomaalaiselle.

Ehdotettujen säännösten kiertämisen estämiseksi osakkeiden tai takuusuusien hankintaa koskevia rajoituksia ehdotetaan sovellettaviksi ulkomaalaisiin ja ulkomaisten yhteisöjen lisäksi näihin rinnastettaviin rajoituslain 2 §:ssä tarkoitettuihin suomalaisiin yhteisöihin.

Vakuutusyhtiölain 8 luvun 2 §:n mukaan yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että päättämisvalta yhtiökokouksessa kuuluu osakkaiden sijasta heidän keskuudestaan valitsemilleen edustajille. Kullakin edustajalla on lain 8 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan kokouksessa yksi ääni. Voimassa oleva laki ei aseta rajoituksia ulkomaalaisen valitsemiselle edustajiston jäseneksi. Omistus- ja äänivallan rajoitusten kiertämisen estämiseksi ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan edustajista vähintään neljän viidesosan tulee olla Suomen kansalaisia. Ulkomaalaisten edustajien äänioikeus olisi ehdotuksen mukaan rajoitettu yhteen

neljäsosaan siitä äänimäärästä, jota suomalaiset edustajat voivat kokouksessa käyttää.

Vakuutusyhtiöiden ulkomaalaisomistuksen säätämisen yhteydessä on katsottu perustelluksi muuttaa myös vakuutusyhtiön perustajista annettuja säännöksiä siten, että sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi myöntää luvan poiketa perustajan henkilöä koskevista vaatimuksista. Luvan myöntäminen voi koskea lähinnä tilannetta, jossa perustajana on mukana muu kuin Suomen kansalainen.

5. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetut muutokset eivät aiheuta valtiolle kustannuksia. Myöskään vakuutusyhtiöille ei muutoksesta aiheutuisi muita kustannuksia kuin yhtiöjärjestyksen muuttamisesta sekä ulkomaalaisten hallussa olevien osake- ja takuusuusasiakirjoihin tehtävän merkinnän suorittamisesta aiheutuvat kulut.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Vakuutusyhtiölaki

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen

1 §. Pykälässä säännellään vakuutusyhtiön perustajien kelpoisuusvaatimukset. Ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle annettaisiin mahdollisuus poiketa perustajan henkilöä koskevista vaatimuksista. Vastaava mahdollisuus poikkeusluvan myöntämiseen osakeyhtiön perustajan osalta on osakeyhtiölain mukaan kauppa- ja teollisuusministeriöllä ja pankkien osalta valtiovarainministeriöllä. Poikkeusluvan myöntäminen saattaisi tulla kysymykseen, jos vakuutusyhtiön perustajana on muu kuin Suomen kansalainen.

Voimassa olevan lain mukaan perustajana ei kuitenkaan voi olla vajaavaltainen tai konkurssissa oleva. Säännökseen ehdotetaan lisättä-

väksi kielto, jonka mukaan perustaja ei saa olla myöskään määrätty liiketoimintakieltoon. Liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/85) mukaan liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi muun muassa olla yhtiön hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana taikka muussa niihin rinnastettavassa asemassa yhtiössä eikä tosiasiallisesti johtaa yhtiön toimintaa tai hoitaa sen hallintoa.

3 a luku

Ulkomaalaisen oikeus omistaa vakuutusyhtiön osakkeita ja takuusuuksia sekä käyttää päätösvaltaa vakuutusyhtiössä

1 §. Pykälässä määritellään, mitä tarkoitetaan ulkomaalaisella. Lain kiertämisen estämiseksi ulkomaalaiseen rinnastetaan ulkomaiset yhteisöt sekä rajoituslain 2 §:ssä tarkoitettujen suomalaisten yhteisöt.

2 §. Ulkomaalaisen oikeus omistaa vakuutusyhtiön osakkeita ja takuusuuksia olisi ra-

joitettu määrään, joka vastaa kahta viidesosaa vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta. Ulkomaalaisomistuksesta olisi oltava määräys yhtiöjärjestyksessä. Ulkomaalaiset saisivat omistaa vain sellaisia osakkeita tai takuuosuuksia, joihin on tehty merkintä, että ne voidaan luovuttaa ulkomaalaiselle.

Ulkomaalaisen omistuksessa oleva vapaa osake tai takuuosuus saa tuottaa enintään samat oikeudet kuin sellainen osake tai takuuosuus, jossa ei ole ulkomaalaisomistuksen sallivaa merkintää. Vastaava säännös on rajoituslaissa, ja säännös estää muodostamasta yksinomaan vapaista osakkeista sellaista osakesarjaa, johon kuuluvilla osakkeilla olisi paremmat oikeudet kuin muissa osakesarjoissa olevilla sidotuilla osakkeilla.

Ulkomaalaisten omistuksessa olevilla osakkeilla ja takuuosuuksilla olisi myös rajoitettu äänivalta yhtiökokouksessa. Vakuutusyhtiössä ulkomaalaisten omistamien osakkeiden ja takuuosuuksien nojalla voitaisiin ehdotuksen mukaan äänestää enintään yhdellä neljäsosalla siitä äänimäärästä, jota muiden osakkeiden ja osuuksien nojalla voitaisiin yhtiökokouksessa käyttää. Ulkomaisessa omistuksessa olevien osakkeiden ja osuuksien tuottama äänivalta olisi siis aina rajoitettu riippumatta siitä, onko ulkomaalaisen omistuksessa sidottuja tai vapaita osakkeita. Vastaavasti suomalaisen omistuksessa olevien osakkeiden tuottama äänivalta olisi rajoittamaton siitä riippumatta, omistaa-ko suomalainen henkilö tai yhteisö vapaita tai sidottuja osakkeita tai osuuksia.

Laskettaessa ulkomaalaisten osakkaiden käytettävissä olevaa enimmäisäänimäärää on ensiksi otettava huomioon lain 8 luvun 5 §:n rajoitus, jonka mukaan vakuutusyhtiön yhtiökokouksessa saa omasta puolesta tai toisen valtuuttamana äänestää enintään yhdellä kymmenesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä. Tämä rajoitus koskee sekä osakkeen- että takuuosuudenomistajia. Tämän jälkeen on keskinäisessä vakuutusyhtiössä otettava huomioon, että takuuosuudenomistajien yhteinen äänimäärä saa olla enintään puolet kokouksessa edustetusta äänimäärästä. Näin rajoitetusta osakkeen- ja takuuosuudenomistajien käytettävissä olevasta kokonaisäänimäärästä vasta lasketaan ulkomaalaisten hallussa olevien osakkeiden tai takuuosuuksien kokouksessa käytettävissä oleva kokonaisäänimäärä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan myös ulkomaalaisten vakuutuksenottajien yhtiö-

kokouksessa käytettävissä oleva äänivalta rajoitettavaksi enintään yhteen neljäsosaan suomalaisten vakuutuksenottajien yhtiökokouksessa käytettävissä olevasta äänimäärästä.

Vakuutusyhtiölaissa on säännöksiä, joiden mukaan yhtiökokouksen päätöksen pätevyyden edellytyksenä on, että sitä ovat kannattaneet osakkeenomistajat, joilla on määrätty osa sekä annetuista äänistä että kokouksessa edustetuista osakkeista. Tällainen säännös on muun muassa vakuutusyhtiölain 8 luvun 10 §:n 1 momentin säännös yhtiöjärjestyksen muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että ulkomaalaisten päätöksentekorajoitus koskisi äänioikeuden lisäksi myös niitä tapauksia, joissa otetaan huomioon kokouksessa edustettujen osakkeiden lukumäärä sinänsä. Jos yhtiökokouksen päätöksen pätevyyden edellytyksenä on, että päätöstä ovat kannattaneet tai siihen suostuneet osakkeenomistajat, joilla on määräosa yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista, otettaisiin kokouksessa edustettuina olevien osakkeiden lukumäärää laskettaessa niistä osakkeista, jotka ovat ulkomaalaisten hallussa, huomioon enintään neljäsosa kaikkien muiden kokouksessa edustettujen osakkeiden lukumäärästä. Tämä on katsottu perustelluksi, jotta pelkästään suomalaisten omistuksessa olevien osakkeiden nojalla voitaisiin tehdä kahden kolmasosan määränemmistön vaatimia päätöksiä.

Ehdotettu rajoitus koskisi vain päätöksentekoa yhtiökokouksessa. Se ei vaikuttaisi osakkeenomistajille kuuluvien niin sanottujen vähemmistöoikeuksien käyttämiseen.

Ulkomaalaisia koskeva äänivaltarajoitus ei kuitenkaan ole tarpeen sellaisessa vakuutusyhtiössä, jossa ulkomaisen vakuutuslaitoksen sidottujen osakkeiden tai osuuksien omistus perustuu valtioneuvoston lupaan.

Keskinäisessä vakuutusyhtiössä voidaan vakuutusyhtiölain 3 luvun 1 §:n mukaan yhtiöjärjestyksessä osakkuutta laajentaa ministeriön suostumuksella siten, että muutkin kuin vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat ovat yhtiön osakkaita. Koska nykyisin ei missään yhtiössä ole tällaisia muita osakkaita, joiden äänivallalla olisi käytännön merkitystä, ja koska ministeriöllä on vapaa harkintavalta asiassa, on esityksessä lähdetty siitä, ettei ole tarpeen säätää erityistä ulkomaalaisrajoitusta näiden osakkaiden osalta.

3 §. Pykälän mukaan valtioneuvosto voisi antaa suomalaiselle vakuutusyhtiölle tai sen perustajille luvan, jonka perusteella ulkomaiselle vakuutuslaitokselle voidaan luovuttaa vakuutusyhtiön ilman ulkomaalaiselle luovutuksen sallivaa merkintää oleva osake tai takuuosuus. Lupamenettely antaa ulkomaiselle vakuutuslaitokselle mahdollisuuden harjoittaa Suomessa vakuutustoimintaa ostamalla suomalaisen vakuutusyhtiön osakekannan tai osan siitä. Luvan myöntäminen olisi pääsääntöisesti mahdollista vain, jos osakkeen tai osuuden luovutusta ei voitaisi toteuttaa käyttämällä yhtiön vapaita osakkeita tai osuuksia. Lupaa koskevasta hakemuksesta tulee sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön, jonka tehtävänä on esitellä lupahakemus valtioneuvostolle, pyytää Suomen Pankin lausunto.

Lupa-asiaa koskevassa ratkaisussa olisi kysymys valtioneuvoston tarkoituksenmukaisuusharkinnasta. Lupaa harkittaessa olisi selvitettävä, ettei aiottu ulkomaalaisomistuksen laajentaminen olisi yleisen edun vastaista tai kansantaloudellisesti epätarkoituksenmukaista. Huomioon olisi otettava myös luvan myöntämisen mahdollinen vaikutus vakuutustoimintaan yleensä. Luvan myöntämiseen saattaisivat vaikuttaa myös vastavuoroisuusnäkökohdat eli millaiset mahdollisuudet suomalaisilla vakuutusyhtiöillä on hankkia osakkeita tai takuuosuuksia ulkomaisen vakuutuslaitoksen kotimaassa.

Valtioneuvosto voisi liittää lupaan yleisen edun vuoksi tarpeellisiksi katsomansa ehdot. Tällaisia saattaisivat olla esimerkiksi määräykset siitä Suomessa pidettävästä omaisuudesta, joka tarvitaan vakuutussitoumusten täyttämiseen.

Pykälän 2 momentin mukaan luvan saaneeseen vakuutusyhtiöön on tämän jälkeen sovellettava rajoituslain omistusta koskevia säännöksiä, mistä on myös tehtävä merkintä kaupparekisteriin.

4 §. Pykälän mukaan vakuutusyhtiön hallitukselle asetettaisiin velvollisuus valvoa, ettei ulkomaalaiselle luovuteta sellaista osaketta, takuuosuutta, väliaikaistodistusta tai talonkia, jota ulkomaalainen ei tämän lain mukaan saa omistaa.

5 §. Pykälässä säädetään siitä, että 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu osakkeiden luovuttamisen ulkomaalaiselle salliva merkintä on tehtävä myös osakeluetteloon, osakekirjaan tai mahdollisesti annettuun väliaikaistodistukseen sekä

osakkeeseen ehkä kuuluvaan talonkiin. Vastava säännös on UlkPL 3 a §:ssä. Samat merkinnot olisi tehtävä myös takuuosuusluetteloon, takuuosuuskirjaan, väliaikaistodistukseen sekä talonkiin.

6 §. Sidotun osakkeen tai takuuosuuden luovuttaminen ulkomaalaiselle on mitätön. Vastaavanlainen säännös on pankkien osalta UlkPL 3 b §:ssä sekä muiden osakeyhtiöiden osalta rajoituslain 13 §:n 1 momentissa.

7 §. Ulkomaalainen saisi 2 §:n estämättä omistaa sellaiset vakuutusyhtiön osakkeet tai takuuosuudet, jotka hän on saanut perinnön, testamentin tai avio-oikeuden nojalla. Samoin henkilö, joka on menettänyt Suomen kansalaisuuden, saisi edelleen omistaa ennen kansalaisuuden menettämistä omistamansa vakuutusyhtiön osakkeet tai takuuosuudet. Vastaava säännös on UlkPL 4 §:ssä.

8 §. Jos ulkomaalainen omistaa vakuutusyhtiön sidottuja osakkeita tai takuuosuuksia, saisi hän osake- tai takuupääomaa korotettaessa merkitä uusia sidottuja osakkeita tai takuuosuuksia enintään entisen omistuksensa suhteessa. Säännös koskee sekä 7 §:ssä mainitulla tavalla ulkomaalaisen omistukseen tulleita osakkeita ja takuuosuuksia että niitä osakkeita ja takuuosuuksia, jotka ulkomaalainen omistaa tämän lain voimaan tullessa. Sen sijaan ulkomaalaisomistuksen sallivalla merkinnällä varustettuja osakkeita tai takuuosuuksia ulkomaalainen voisi ehdotetun 2 §:n 1 momentin mukaan osake- tai takuupääomaa korotettaessa hankkia vapaasti. Vastaava säännös on UlkPL 5 §:ssä.

9 §. Vastaavasti kuin on säädetty UlkPL 6 §:ssä, ulkomaalaista ei saa tämän pykälän mukaan merkitä vakuutusyhtiön osake- tai osakeluetteloon, eikä hänellä ole oikeutta käyttää osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia, ellei hänen omistuksensa ole tämän luvun mukainen. Sama koskisi vakuutusyhtiön takuuosuuksia ja takuuosuudenomistajia.

8 luku

Yhtiökokous

2 §. Koska keskinäisen vakuutusyhtiön osakaiden lukumäärä on useimmiten erittäin suuri ja osakkaat asuvat eri puolilla Suomea, yhtiökokoukseen henkilökohtaisesti osallistuvien osakkaiden määrä jää käytännössä vähäiseksi. Tämän vuoksi eräissä keskinäisissä yhtiöissä lain 8 luvun 2 §:ssä säädetty edustajisto korvaa

yhtiökokouksen. Tällöin yhtiön osakkaat valitsevat vaaleilla joukon edustajia käyttämään heidän puolestaan päättävältä yhtiökokouksessa.

Osakeyhtiömuotoisissa vakuutusyhtiöissä ei edustajistomenettelyä ole käytetty eikä sitä ole niihin varsinaisesti tarkoitettukaan. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan samalla tarkistettavaksi vastaamaan tätä lain tarkoitusta ja vakiintunutta käytäntöä.

Jotta ulkomaalaisten vaikutusmahdollisuus edustajiston kokouksessa olisi rajoitettu, ehdotetaan pykälään lisättäväksi säännös, jonka mukaan yhtiön edustajiston jäsenistä vähintään neljän viidesosan on oltava Suomen kansalaisia. Ulkomaalaisia edustajiston jäseniä koskisivat samat äänivallan käyttörajoitukset kuin mitä yhtiökokouksen osalta ehdotetaan säädettäväksi.

18 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §. Esityksessä ehdotetaan 18 luvun 4 §:ään lisättäväksi uusi 6 kohta, jonka mukaan vakuutusyhtiön hallituksen jäsen voitaisiin tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi, jos hän laiminlyö laissa säädetyn valvontavelvollisuutensa eikä teko ole vähäinen. Vastaavanlainen säännös on rajoituslain 19 §:ssä ja UlkPL 6 a §:n 1 momentissa, jossa säädetty enimmäisrangaistus kuitenkin on kuusi kuukautta johtuen liikepankkilain 93 §:ssä ja kiinnitysluottopankkilain 80 §:ssä säädetyistä kuuden kuukauden enimmäisrangaistuksesta.

5 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 kohta, jonka mukaan myös sellainen henkilö, joka luovuttaa ulkomaalaiselle osakkeen, osuuden, väliaikaistodistuksen tai talongin tietäen, ettei luovutuksen saaja saisi sitä omistaa, olisi tuomittava sakkoon, ellei teko ole vähäinen. Säännös vastaa rajoituslain 20 §:ää ja UlkPL 6 a §:n 2 momenttia.

1.2. Laki ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita

Lain 24 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan sellaiseen vakuutusyhtiöön, jonka osakkeista tai takuuosuuksista ulkomaalaiset omistavat valtioneuvoston luvan perusteella yli 40 prosenttia, sovelletaan tässä

laissa tarkoitettuja rajoituksia kiinteän omaisuuden ja osakkeiden omistamisen ja hallinnan osalta.

1.3. Kaupparekisterilaki

Lain 9 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan vakuutusyhtiön perusilmoitukseen olisi liitettävä maininta siitä, että vakuutusyhtiöön sovelletaan rajoituslain omistusta koskevia säännöksiä.

2. Voimaantulo

Ehdotetut säännökset eivät vaadi erityisiä valmisteluja ennen niiden voimaantuloa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että säännökset tulisivat voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen.

Ehdotetut osakkeiden ja takuuosuuksien omistus- ja luovutusrajoitukset tulisivat lain voimaan tullessa sovellettaviksi kaikkiin jo annettuihin osakkeisiin ja takuuosuuksiin.

Säännöksessä ehdotetaan, että ulkomaalainen saisi edelleen pitää ennen lain voimaantuloa omistukseensa saamansa osakkeet tai takuuosuudet. Ulkomaalaisella, joka ennen 30 päivää kesäkuuta 1988 omisti vakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia, olisi mahdollisuus vaatia yhtiötä tekemään ulkomaalaiselle edelleenluovutuksen salliva merkintä omistamiinsa osakkeisiin tai takuuosuuksiin, jos hänet on ennen kyseistä ajankohtaa merkitty osake- tai takuuosuusluetteloon taikka jos hän kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta ilmoittaa yhtiölle saantonsa ja esittää selvityksen omistusoikeudestaan kyseisenä ajankohtana. Oikeus merkinnän saantiin ehdotetaan rajoitettavaksi koskemaan vain ennen 30 päivää kesäkuuta 1988 hankittuja osakkeita ja takuuosuuksia, jotta voitaisiin välttää mahdolliset keinottelutarkoituksessa tapahtuvat luovutukset.

Vaatusmerkinnän suorittamisesta olisi esitettävä yhtiölle viimeistään kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Tämän määräajan on katsottu olevan riittävä ulkomaalaisen merkintävaatimuksen tekemiseen. Yhtiön, jonka osakkeita tai takuuosuuksia tiedetään olevan ulkomaalaisten omistuksessa, on tehokkaasti tiedotettava tässä laissa säädetyistä oikeudesta saada osake tai osuus merkityksi niin

sanotuksi vapaaksi osakkeeksi tai osuudeksi. Yhtiön on tiedotettava muun muassa yhtiön osakkeilla kauppaa käyville arvopaperiyhtiöille siitä, etteivät ulkomaalaiset, jotka ostavat yhtiön osakkeita 30 päivänä kesäkuuta 1988 tai sen jälkeen, voi tämän esityksen mukaan saada ostamiinsa osakkeisiin ulkomaalaiselle edelleenluovutuksen sallivaa merkintää.

Osakkeita ja osuuksia merkittäessä yhtiön tulee ottaa myös huomioon, että merkintävaihtimuksia voidaan esittää yli sen määrän, joka vastaa 40 prosenttia yhtiön osakepääomasta. Yhtiön on varauduttava tällaiseen tilanteeseen ja ilmoitettava osakkaille, millä perusteella merkinnät tällaisessa tilanteessa annetaan.

Kuuden kuukauden siirtymäkauden tarkoituksena on nimenomaisesti saada ulkomaisessa omistuksessa olevien osakkeiden määrä selvitettyksi. Siirtymäkauden jälkeen yhtiön tiedossa olisi, kuinka suuri osuus yhtiön osakkeista tai takuuosuuksista on vapaita osakkeita tai osuuksia. Yhtiön, jonka osakkeita tai osuuksia on ulkomaalaisten hallussa, olisi viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta tehtävä yhtiöjärjestykseen ulkomaalaisomistuksen salliva muutos.

3. Säättämisjärjestys

Lainmuutos ehdotetaan käsiteltäväksi valtioväijärjestyksen 66 §:n mukaisessa tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Esityksen mukaan jokainen saisi ehdotettujen muutosten estämättä omistaa ennen tämän lain voimaantuloa saamansa osakkeet ja osuudet, mutta niiden luovuttaminen ulkomaalaiselle lain voimaantulon jälkeen olisi kielletty, jollei yhtiön yhtiöjärjestys sallisi ulkomaalais-

omistusta ja jollei osake tai takuuosuuus, joka aiotaan luovuttaa ulkomaalaiselle, ole varustettu luovutuksen sallivalla merkinnällä. Voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna ehdotettu muutos rajoittaisi osakkeen- tai takuuosuiden omistajan oikeuksia pätevästi luovuttaa osakkeitaan ulkomaalaiselle. Tämä ei kuitenkaan vaadi ehdotetun lain säätämistä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä, koska lainmuutos ei huononna suomalaisen osakkaan perustuslain mukaisia oikeuksia esimerkiksi yhtiön omaisuuteen. Osakkeiden edelleenluovutusomistuksen rajoittaminen vain suomalaiselle ei ole perustuslain takaaman oikeuden rajoittamista.

Esityksessä on kysymys tärkeänä pidettävän yleisen edun saavuttamisesta. Esityksen tarkoituksena on selvittää nyt vallitseva ulkomaalaisomistus ja rajoittaa lain voimaan tultua osakkeiden ja takuuosuuksien luovuttaminen ulkomaalaiselle laissa säädetyille tasolle.

Sekä rajoituslaki että laki ulkomaalaisen oikeudesta omistaa suomalaisen luottolaitoksen osakkeita ja harjoittaa pankkitoimintaa Suomessa on säädetty tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Viimeksi mainitun lain osakkeiden luovuttamista ulkomaalaiselle koskevat rajoitukset vastaavat ehdotettua lainmuutosta.

Ulkomaalaisten hallussa olevien osakkeiden tai takuuosuuksien merkitseminen ensisijaisesti vapaiksi osakkeiksi tai osuuksiksi on katsottu välttämättömäksi vakuutusyhtiöiden tuleville mahdollisuuksille hankkia ulkomaista pääomaa sekä Suomen yleiselle luottokelpoisuudelle kansainvälisillä pääomamarkkinoilla.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/79) 2 luvun 1 §, 8 luvun 2 §, 18 luvun 4 §:n 4 ja 5 kohta sekä 5 §:n 7 ja 8 kohta, ja

lisätään lakiin uusi 3 a luku, 18 luvun 4 §:ään uusi 6 kohta sekä 5 §:ään uusi 9 kohta seuraavasti:

2 luku**Vakuutusyhtiön perustaminen****1 §**

Vakuutusyhtiön perustajan tulee olla Suomessa asuva Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö tai säätiö. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Sosiaali- ja terveysministeriön luvalla voi muukin henkilö, yhteisö tai säätiö olla perustajana.

Perustajana ei voi olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

3 a luku**Ulkomaalaisen oikeus omistaa vakuutusyhtiön osakkeita ja takuuosuuksia sekä käyttää päätösvaltaa vakuutusyhtiössä****1 §**

Ulkomaalaisella tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen, ulkomaista yhtiötä, osuuskuntaa, yhdistystä ja muuta yhteisöä, säätiötä ja laitosta ja ulko-

maalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita annetun lain 2 §:ssä mainittuja yhteisöjä.

2 §

Ulkomaalaisella on oikeus omistaa vakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia vain, jos yhtiöjärjestykseen on otettu tällaisen omistuksen salliva määräys. Yhtiöjärjestyksessä on tällöin määrättävä, että ulkomaalaisten omistuksessa olevat osakkeet tai takuuosuudet eivät saa ylittää kahta viidesosaa vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta. Lisäksi on määrättävä, että ulkomaalainen saa omistaa ainoastaan sellaisia osakkeita tai takuuosuuksia, joihin on tehty merkintä siitä, että ne voidaan luovuttaa ulkomaalaiselle. Tällaiset osakkeet tai takuuosuudet saavat tuottaa enintään samat oikeudet kuin ilman merkintää olevat osakkeet tai takuuosuudet.

Ulkomaalaisten omistuksessa olevien osakkeiden tai takuuosuuksien nojalla saadaan äänestää yhtiökokouksessa enintään yhdellä neljänsosalla siitä äänimäärästä, jota muiden osakkeiden tai takuuosuuksien nojalla voidaan yhtiökokouksessa käyttää. Keskinäisessä vakuutusyhtiössä osakkaina olevat ulkomaalaiset va-

kuutuksenottajat saavat äänestää yhtiökokouksessa niin ikään enintään yhdellä neljäsosalla siitä äänimäärästä, jota suomalaiset vakuutuksenottajat voivat yhtiökokouksessa käyttää. Jos vakuutusosakeyhtiössä yhtiökokouksen päätöksen pätevyyden edellytyksenä on, että päätöstä ovat kannattaneet osakkeenomistajat, joilla on määräosa kokouksessa edustetuista osakkeista, otetaan ulkomaalaisten omistuksessa olevista osakkeista huomioon enintään neljäsosa kokouksessa edustettujen muiden osakkeiden lukumäärästä. Mitä tässä momentissa on säädetty, ei koske vakuutusyhtiötä, jonka osakkeiden tai takuuosuuksien luovuttamiseen valtioneuvosto on antanut 3 §:ssä tarkoitetun luvan.

3 §

Valtioneuvosto voi 2 §:n estämättä antaa vakuutusyhtiölle tai, jos vakuutusyhtiötä ei vielä ole perustettu, sen perustajille luvan, jonka mukaan ulkomaiselle vakuutuslaitokselle voidaan luovuttaa vakuutusyhtiön ilman ulkomaalaiselle luovutuksen sallivaa merkintää oleva osake tai takuuosuus. Lupaa koskevasta hakemuksesta on pyydettyä Suomen Pankin lausunto. Valtioneuvostolla on oikeus liittää lupaan yleisen edun vuoksi tarpeelliseksi katso-
mansa ehdot.

Luvan saaneeseen vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita annetussa laissa (219/39) on säädetty ulkomaisesta yhteisöstä. Tästä on tehtävä merkintä kaupparekisteriin.

4 §

Vakuutusyhtiön hallituksen on valvottava, ettei ulkomaalaiselle luovuteta osaketta, takuuosuutta, väliaikaistodistusta tai talonkia, jota ulkomaalainen tämän lain mukaan ei saa omistaa.

5 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu merkintä on tehtävä osakeluetteloon, osakekirjaan, väliaikaistodistukseen ja osakkeeseen kuuluvaan talonkiin. Vastaava merkintä on tehtävä takuuosuuden osalta takuuosuusluetteloon, takuuosuuskirjaan, väliaikaistodistukseen ja talonkiin.

6 §

Tämän lain vastainen osakkeen tai takuuosuuden, väliaikaistodistuksen tai talongin luovutus ulkomaalaiselle on mitätön.

7 §

Ulkomaalaisella on oikeus 2 §:n estämättä omistaa vakuutusyhtiön osakkeet tai takuuosuudet, jotka hän on saanut perinnön, testamentin tai avio-oikeuden nojalla.

Suomen kansalaisuuden menettänyt henkilö saa edelleen omistaa ne ilman merkintää olevat vakuutusyhtiön osakkeet tai takuuosuudet, jotka hän omisti ennen kansalaisuuden menettämistä.

8 §

Ulkomaalaisella on vakuutusyhtiön osakepääomaa korotettaessa oikeus 2 §:n estämättä merkitä sellaisia uusia osakkeita, joihin ei ole tehty 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua merkintää, samassa suhteessa kuin hän ennestään omistaa vakuutusyhtiön vastaavia osakkeita.

Mitä 1 momentissa on säädetty osakepääoman korottamisesta, sovelletaan vastaavasti takuupääoman korottamiseen.

9 §

Ulkomaalaista ei saa merkitä vakuutusyhtiön osake- ja osakasluetteloon osakkeiden omistajaksi eikä hänellä ole oikeutta käyttää osakkeenomistajalle vakuutusyhtiössä kuuluvia oikeuksia, ellei hänen omistuksensa ole tämän lain mukainen.

Mitä 1 momentissa on säädetty osakkeista, sovelletaan vastaavasti takuuosuuksiin.

8 luku

Yhtiökokous

2 §

Keskinäisen vakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että päättämisvaltaa yhtiökokouksessa käyttävät osakkaiden sijasta heidän keskuudestaan valitsemansa edustajat. Vähintään neljän viidesosan edustajista tulee olla Suomen kansalaisia. Yhtiökokouksessa ulkomaalaiset saavat äänestää enintään yhdellä neljäsosalla siitä äänimäärästä, jota suomalaiset edustajat voivat kokouksessa käyttää. Edustajasta on muutoin voimassa, mitä tässä laissa on säädetty osakkaasta. Edustajan osallistumisoikeutta ei kuitenkaan saa yhtiöjärjes-

tyksessä rajoittaa siten kuin 1 §:n 3 momentissa on säädetty.

18 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Joka

4) rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen tai tilintarkastuskertomuksen laatimisesta tai vakuutusyhtiön selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamisesta;

5) ministeriön 14 luvun 6 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta; tai

6) vakuutusyhtiön hallituksen jäsenenä jättää täyttämättä, mitä 3 a luvun 4 ja 5 §:ssä on säädetty,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Joka

7) jättää toimittamatta tämän lain mukaan viranomaiselle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon;

8) jättää noudattamatta, mitä 2 luvun 10 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa on säädetty päätöksenteon edellytyksistä perustamiskouksessa; tai

9) luovuttaa ulkomaalaiselle osakkeen tai takuusuuden, väliaikaistodistuksen tai talongin

tietäen, ettei luovutuksen saaja saa sitä omistaa,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Ulkomaalaisella, joka tämän lain voimaan tullessa omistaa vakuutusyhtiön osakkeita tai takuusuuksia, on oikeus omistaa ne edelleen. Jos ulkomaalainen ennen 30 päivää kesäkuuta 1988 on merkitty osake- tai takuusuusluetteloon taikka jos hän ilmoittaa yhtiölle saantonsa ja esittää selvityksen ennen kyseistä päivämäärää saamastaan omistusoikeudesta, yhtiön on ennalta päättämiensä merkintää koskevien periaatteiden mukaisesti tehtävä ulkomaalaiselle edelleenluovutuksen salliva merkintä osakkeeseen tai takuusuuteen ulkomaalaisen niin vaatiessa. Vaatimus tulee esittää yhtiölle kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Jollei vaatimusta tänä aikana tehdä, oikeus merkinnän saantiin on menetetty.

Yhtiön, jossa on sellaisia ulkomaalaisen omistuksessa olevia osakkeita tai takuusuuksia, joihin on tehty ulkomaalaiselle edelleenluovutuksen salliva merkintä, on viivytyksettä ja viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta haettava sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistus tämän lain mukaiselle yhtiöjärjestyksen muutokselle sekä ilmoitettava se rekisteröimistä varten kolmen kuukauden kuluessa ministeriön antamasta päätöksestä.

2.

Laki

ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita 28 päivänä heinäkuuta 1939 annetun lain 24 §:ään, sellaisena kuin se on 4 päivänä kesäkuuta 1982 annetussa laissa (408/82), uusi näin kuuluva 2 momentti:

24 §

— — — — — Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske _____
vakuutusyhtiölain 3 a luvun 3 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä. _____

3.

Laki

kaupparekisterilain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain 9 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetulla lailla (351/87), uusi näin kuuluva 3 momentti:

9 §

— — — — — Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
Vakuutusyhtiön perusilmoituksessa on lisäksi mainittava yhtiötä mahdollisesti koskeva _____
vakuutusyhtiölain 3 a luvun 3 §:n 2 momentissa säädetty rajoitus. _____

Naantalissa 1 päivänä heinäkuuta 1988

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Helena Pesola*

1.

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/79) 2 luvun 1 §, 8 luvun 2 §, 18 luvun 4 §:n 4 ja 5 kohta sekä 5 §:n 7 ja 8 kohta, ja

lisätään lakiin uusi 3 a luku, 18 luvun 4 §:ään uusi 6 kohta sekä 5 §:ään uusi 9 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen

1 §

Vakuutusyhtiön perustajan tulee olla Suomessa asuva Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö tai säätiö. Kauppayhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla perustajana.

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen

1 §

Vakuutusyhtiön perustajan tulee olla Suomessa asuva Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö tai säätiö. *Avoin yhtiö* tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. *Sosiaali- ja terveysministeriön luvalla voi muukin henkilö, yhteisö tai säätiö olla perustajana.*

Perustajana ei voi olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

3 a luku

Ulkomaalaisen oikeus omistaa vakuutusyhtiön osakkeita ja takuuosuuksia sekä käyttää päätösvaltaa vakuutusyhtiössä

1 §

Ulkomaalaisella tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen, ulkomaista yhtiötä, osuuskuntaa, yhdistystä ja muuta yhteisöä, säätiötä ja laitosta ja ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita annetun lain 2 §:ssä mainittuja yhteisöjä.

2 §

Ulkomaalaisella on oikeus omistaa vakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia vain, jos yhtiöjärjestykseen on otettu tällaisen omistuksen salliva määräys. Yhtiöjärjestyksessä on tällöin määrättävä, että ulkomaalaisten omis-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tuksessa olevat osakkeet tai takuuosuudet eivät saa ylittää kahta viidesosaa vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta. Lisäksi on määrätävä, että ulkomaalainen saa omistaa ainoastaan sellaisia osakkeita tai takuuosuuksia, joihin on tehty merkintä siitä, että ne voidaan luovuttaa ulkomaalaiselle. Tällaiset osakkeet tai takuuosuudet saavat tuottaa enintään samat oikeudet kuin ilman merkintää olevat osakkeet tai takuuosuudet.

Ulkomaalaisten omistuksessa olevien osakkeiden tai takuuosuuksien nojalla saadaan äänestää yhtiökokouksessa enintään yhdellä neljäsosalla siitä äänimäärästä, jota muiden osakkeiden tai takuuosuuksien nojalla voidaan yhtiökokouksessa käyttää. Keskinäisessä vakuutusyhtiössä osakkaina olevat ulkomaalaiset vakuutuksenottajat saavat äänestää yhtiökokouksessa niin ikään enintään yhdellä neljäsosalla siitä äänimäärästä, jota suomalaiset vakuutuksenottajat voivat yhtiökokouksessa käyttää. Jos vakuutusosakeyhtiössä yhtiökokouksen päätöksen pätevyyden edellytyksenä on, että päätöstä ovat kannattaneet osakkeenomistajat, joilla on määräosa kokouksessa edustetuista osakkeista, otetaan ulkomaalaisten omistuksessa olevista osakkeista huomioon enintään neljäsosa kokouksessa edustettujen muiden osakkeiden lukumäärästä. Mitä tässä momentissa on säädetty, ei koske vakuutusyhtiötä, jonka osakkeiden tai takuuosuuksien luovuttamiseen valtioneuvosto on antanut 3 §:ssä tarkoitetun luvan.

3 §

Valtioneuvosto voi 2 §:n estämättä antaa vakuutusyhtiölle tai, jos vakuutusyhtiötä ei vielä ole perustettu, sen perustajille luvan, jonka mukaan ulkomaiselle vakuutuslaitokselle voidaan luovuttaa vakuutusyhtiön ilman ulkomaalaiselle luovutuksen sallivaa merkintää oleva osake tai takuuosuus. Lupaa koskevasta hakemuksesta on pyydettävä Suomen Pankin lausunto. Valtioneuvostolla on oikeus liittää lupaan yleisen edun vuoksi tarpeelliseksi katsomansa ehdot.

Luvan saaneeseen vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita annetussa laissa (219/39) on säädetty ulkomaisesta yhteisöstä. Tästä on tehtävä merkintä kaupparekisteriin.

4 §

Vakuutusyhtiön hallituksen on valvottava, ettei ulkomaalaiselle luovuteta osaketta, takuuosuutta, väliaikaistodistusta tai talonkia, jota ulkomaalainen tämän lain mukaan ei saa omistaa.

5 §

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu merkintä on tehtävä osakeluetteloon, osakekirjaan, väliaikaistodistukseen ja osakkeeseen kuuluvaan talonkiin. Vastaava merkintä on tehtävä takuuosuuden osalta takuuosuusluetteloon, takuuosuuskirjaan, väliaikaistodistukseen ja talonkiin.

6 §

Tämän lain vastainen osakkeen tai takuuosuuden, väliaikaistodistuksen tai talongin luovutus ulkomaalaiselle on mitätön.

7 §

Ulkomaalaisella on oikeus 2 §:n estämättä omistaa vakuutusyhtiön osakkeet tai takuuosuudet, jotka hän on saanut perinnön, testamentin tai avio-oikeuden nojalla.

Suomen kansalaisuuden menettänyt henkilö saa edelleen omistaa ne ilman merkintää olevat vakuutusyhtiön osakkeet tai takuuosuudet, jotka hän omisti ennen kansalaisuuden menettämistä.

8 §

Ulkomaalaisella on vakuutusyhtiön osakepääomaa korotettaessa oikeus 2 §:n estämättä merkitä sellaisia uusia osakkeita, joihin ei ole tehty 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua merkintää, samassa suhteessa kuin hän ennestään omistaa vakuutusyhtiön vastaavia osakkeita.

Mitä 1 momentissa on säädetty osakepääoman korottamisesta, sovelletaan vastaavasti takuupääoman korottamiseen.

9 §

Ulkomaalaista ei saa merkitä vakuutusyhtiön osake- ja osaksluetteloon osakkeiden omistajaksi eikä hänellä ole oikeutta käyttää osakkeenomistajalle vakuutusyhtiössä kuuluvia oikeuksia, ellei hänen omistuksensa ole tämän lain mukainen.

Mitä 1 momentissa on säädetty osakkeista, sovelletaan vastaavasti takuuosuuksiin.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 luku

Yhtiökokous

2 §

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että päättämisvaltaa yhtiökokouksessa käyttävät osakkaiden sijasta heidän keskuudestaan valitsemansa edustajat. Valitun edustajan osalta on voimassa, mitä tässä laissa on säädetty osakkaasta. Edustajan osallistumisoikeutta ei kuitenkaan saa yhtiöjärjestyksessä rajoittaa siten kuin 1 §:n 3 momentissa on säädetty.

18 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Joka

4) rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen tai tilintarkastuskertomuksen laatimisesta tai vakuutusyhtiön selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamisesta; *tai*

5) ministeriön 14 luvun 6 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Joka

7) jättää toimittamatta tämän lain mukaan viranomaiselle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon; *tai*

8) jättää noudattamatta, mitä 2 luvun 10 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa on säädetty päätoksenteon edellytyksistä perustamiskokouksessa,

8 luku

Yhtiökokous

2 §

Keskinäisen vakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että päättämisvaltaa yhtiökokouksessa käyttävät osakkaiden sijasta heidän keskuudestaan valitsemansa edustajat. Vähintään neljän viidesosan edustajista tulee olla Suomen kansalaisia. Yhtiökokouksessa ulkomaalaiset saavat äänestää enintään yhdellä neljäsosalla siitä äänimäärästä, jota suomalaiset edustajat voivat kokouksessa käyttää. Edustajasta on muutoin voimassa, mitä tässä laissa on säädetty osakkaasta. Edustajan osallistumisoikeutta ei kuitenkaan saa yhtiöjärjestyksessä rajoittaa siten kuin 1 §:n 3 momentissa on säädetty.

18 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Joka

4) rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen tai tilintarkastuskertomuksen laatimisesta tai vakuutusyhtiön selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamisesta;

5) ministeriön 14 luvun 6 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta; *tai*

6) *vakuutusyhtiön hallituksen jäsenenä jättää täyttämättä, mitä 3 a luvun 4 ja 5 §:ssä on säädetty,*

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Joka

7) jättää toimittamatta tämän lain mukaan viranomaiselle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon;

8) jättää noudattamatta, mitä 2 luvun 10 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa on säädetty päätoksenteon edellytyksistä perustamiskokouksessa; *tai*

Voimassa oleva laki

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, vakuutusyhtiörikkomuksesta sakoon.

Ehdotus

9) luovuttaa ulkomaalaiselle osakkeen tai takuuosuuden, väliaikaistodistuksen tai talongin tietäen, ettei luovutuksen saaja saa sitä omistaa,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, vakuutusyhtiörikkomuksesta sakoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Ulkomaalaisella, joka tämän lain voimaan tullessa omistaa vakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia, on oikeus omistaa ne edelleen. Jos ulkomaalainen ennen 30 päivää kesäkuuta 1988 on merkitty osake- tai takuuosuusluetteloon taikka jos hän ilmoittaa yhtiölle saantonsa ja esittää selvityksen ennen kyseistä päivämäärää saamastaan omistusoikeudesta, yhtiön on ennalta päättämiensä merkintää koskevien periaatteiden mukaisesti tehtävä ulkomaalaiselle edelleenluovutuksen salliva merkintä osakkeeseen tai takuuosuuteen ulkomaalaisen niin vaatiessa. Vaatimus tulee esittää yhtiölle kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Jollei vaatimusta tänä aikana tehdä, oikeus merkinnän saantiin on menetetty.

Yhtiön, jossa on sellaisia ulkomaalaisen omistuksessa olevia osakkeita tai takuuosuuksia, joihin on tehty ulkomaalaiselle edelleenluovutuksen salliva merkintä, on viivytyksettä ja viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta haettava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistus tämän lain mukaiselle yhtiöjärjestyksen muutokselle sekä ilmoitettava se rekisteröimistä varten kolmen kuukauden kuluessa ministeriön antamasta päätöksestä.

2.

Laki

ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita 28 päivänä heinäkuuta 1939 annetun lain 24 §:ään, sellaisena kuin se on 4 päivänä kesäkuuta 1982 annetussa laissa (408/82), uusi näin kuuluva 2 momentti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

24 §

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske vakuutusyhtiölain 3 a luvun 3 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

3.

Laki

kaupparekisterilain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain 9 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetulla lailla (351/87), uusi näin kuuluva 3 momentti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

9 §

Vakuutusyhtiön perusilmoituksessa on lisäksi mainittava yhtiötä mahdollisesti koskeva vakuutusyhtiölain 3 a luvun 3 §:n 2 momentissa säädetty rajoitus.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

